

Den magiska dörren

- ett romanprojekt

Idé och lärarhandledning av
Josef Sahlin
2011

Bakgrund	3
Idé	3
Rättigheter	4
Syfte	4
Arbetets gång	4
Lektionsupplägg	5
<i>Framsida</i>	5
<i>Kapitel 1 - Hej</i>	6
<i>Kapitel 2 - Brevet</i>	7
<i>Kapitel 3 - Nycklarna</i>	8
<i>Kapitel 4 - En annan värld</i>	9
<i>Kapitel 5 - En annorlunda vän</i>	10
<i>Kapitel 6 - Mitt uppdrag</i>	11
<i>Kapitel 7 - Tillbaka i skolan</i>	12
<i>Kapitel 8 - Sanningens ögonblick</i>	13
<i>Kapitel 9 - Tills någon annan öppnar dörren igen</i>	14

Bakgrund

Den magiska dörren är ett romanprojekt för de yngre åldrarna, i syfte att öka skrivlusten och öva på olika moment i svenskämnet. Inspiration har hämtats från boken *Stråk av bildspråk* (Natur och kultur) och dess populära romanprojekt *Huset*. Läs gärna denna bok för mer bakgrund och förkovran i idéer om skrivprocesser. Den magiska dörren har ett lättare upplägg än *Huset* på så vis att handlingen utgår från en person, ”jag”. *Huset* passar enligt mig bäst för årskurs 5.

Idé

Upprinnelsen till att jag skrev det här materialet var från början att jag fick en halv klassuppsättning datorer till klassen och med det fick möjlighet att tänka om lite kring undervisningen, hur jag på bästa sätt kunde använda dessa. Eleverna skriver nu sina böcker i en wiki (ett system av webbsidor som vi administrerar tillsammans). Vi använder gratisverktyget www.wikispaces.com. Där läggs också deras bilder upp och eleverna har möjlighet att läsa, kommentera och inspireras av varandra. Wikin är dock låst för andra än oss under skrivprocessen. När böckerna sedan är klara kommer de att publiceras på klassens egen blogg, så att omvärlden kan läsa.

Arbetet går givetvis också bra att utföra med papper och penna. Det har vi ju gjort med *Huset* i alla år. Men eftersom bearbetning av sin text har en stor roll i detta arbete så är dator att föredra.

Anledningen till att det här romanprojektet just fick heta Den magiska dörren är att vi har en synnerligen märklig dörr i skolan där jag jobbar. Den är placerad på andra våningen i trapphallen och leder rakt ut ur huset. Det har berättats för mig att det skulle byggas en aula där i begynnelsen men att pengarna tog slut eller att planerna ändrades. Hur som helst är det en bra dörr att fantisera kring.

Att hitta på en historia från ingenting är svårt även för oss vuxna. Vi behöver en struktur och något att fylla den med. Läraren bestämmer i detta arbete över strukturen och det är viktigt att eleverna håller sig till den för att allt ska hänga ihop i slutändan. När deras roman är klar kommer de att vara stolta över att det blev en så bra historia. Även om allas böcker heter likadant och har likadana kapitel så kommer de att bli väldigt olika. Innehållet har jag styrt till fantasy-genren, eller rättare sagt den fantasy som varit mest tongivande under dagens barns uppväxt, det ”normala” i kontrast till en magisk värld. Detta ger också eleverna möjlighet att själv bestämma över hur magiskt det ska vara.

Det finns antydningar till att antagonisten i den verkliga världen påminner om fienden i den magiska världen. Detsamma gäller huvudkaraktärens vän. Ta gärna en diskussion om de litterära vinsterna med detta om det dyker upp ett lämpligt tillfälle, förslagsvis när böckerna är klara. Exemplifiera med andra böcker, t.ex. *Mio min Mio*, hur detta gör att en fantasy-berättelse kan tolkas på olika sätt, från huvudkaraktärens uppgörelse med sina egna känslor till en ren saga.

Rättigheter

Du får fritt kopiera, sprida, använda och förändra detta material i undervisningssyfte under följande förutsättningar: Du får inte ta profit på materialet och du ska ange mig som upphovsman till materialet (dock inte till elevernas verk givetvis). Om du förändrar materialet och sprider verket vidare ska samma förutsättningar gälla för detta verk.

Det vore också roligt om du återkopplade till mig om ni använder materialet.

Syfte

Syftet är i huvudsak att öka och förvalta skriv- och berättarlusten hos eleverna. Jag har försökt väva in passande moment i kapitlen som med arbetets gång kommer att berika elevernas skriftspråk.

Eleverna övar en hel del i att bearbeta sina texter. De ska se till att förutsättningarna som anges finns med samt få hjälp med att utveckla och förädla texten efter förmåga.

Det ingår också i arbetet att ta del av de andras elevernas texter samt inspireras av annan litteratur, samt diskutera och tänka kring språkets funktion i olika sammanhang.

Arbetets gång

- ★ Tid: 2x50 minuter i veckan i 10 veckor.
- ★ Varannan lektion bild och planering, varannan skrivning (eventuellt kan en extra lektion behövas för renskrivning om man skriver för hand). Jag gör så att halva klassen skriver och halva ritar varje lektion. Varannan gång får det börja rita och varannan gång skriva. Det ger mig större möjligheter att bistå med hjälp till de som skriver då ritande går mer av egen motor.
- ★ Ämne: Svenska (och bild)
- ★ Målgrupp: Årskurs 2-4
- ★ Inled varje kapitel noggrant. Läs förutsättningarna och ge många exempel. Ta exempel från annan litteratur eller lyft fram stycken ur eleverna tidigare texter.
- ★ Rita och visa tips på bilder som kan sätta igång fantasin.
- ★ Ställ krav på bilderna. De är viktiga. Att försjunka i ett bildarbete kommer att ge djup åt texten och berättelsen i sin helhet.
- ★ Om berättelserna publiceras digitalt så fota av bilderna och lägg in dem i elevernas texter, alternativt att de gör det själva.

Lektionsupplägg

Framsida

- ★ Vi går upp till Årstaskolans "dörr till ingenstans" i trapphallen och tänker kring den. Jobbar du i en annan skola så välj ut en dörr i skolan som skulle kunna vara lite mystisk. Be eleverna vara observanta på miljön runt omkring så att de kan använda den i boken.
- ★ Läraren förklarar projektet.
- ★ Eleverna ritar en framsida. Titel "Den magiska dörren" ska finnas med och namn på författaren.

Kapitel 1 - Hej

I det här kapitlet övar vi på att beskriva en person.

- ★ Skriv i jag-form. Börja t.ex. med: Hej! Jag heter...
- ★ Hitta på ett namn på personen som berättar.
- ★ Hitta på ett namn på skolan.
- ★ Personen ska vara mellan 8 och 10 år.
- ★ Berätta om någon som personen tycker mycket om, en klasskompis, lärare, släkting eller någon annan.
- ★ Berätta om någon vuxen som personen är rädd för i skolan.
- ★ Berätta att personen undrar över den konstiga dörren som finns i skolan.
- ★ Om du vill jobba mer så beskriv personen ytterligare, vad den gillar att göra, hur den ser ut, hur skolan ser ut m.m.
- ★ Tänk i det här kapitlet på att allt ska vara "som vanligt". Inga spöken, trollstavar eller alltför konstiga namn.

Rita en bild till kapitlet, t.ex. av personen det handlar om.

Kapitel 2 - Brevet

I det här kapitlet övar vi på att skriva brev.

- ★ Berätta att du en dag såg ett brev sticka fram under den mystiska dörren.
- ★ Skriv brevet. Tänk på hur ett brev brukar vara upplagt, med Hej i början och hälsningar i slutet t.ex.
- ★ Brevet ska vara ett rop på hjälp.
- ★ Från vem är brevet? Det får inte vara från någon som du beskrivit i första kapitlet. Det ska vara från någon i den magiska världen bakom dörren.
- ★ Vad behöver personen hjälp med?
- ★ Tänk på att brevet kommer från ett magiskt land. Det kanske påverkar hur det är skrivet.

Rita en passande bild, t.ex. när du läser brevet.

Kapitel 3 - Nycklarna

I det här kapitlet övar vi på att höja stämningen genom att beskriva känslor.

- ★ Läs först igenom dina tidigare kapitel och kolla att allt ser bra ut.
- ★ I det här kapitlet måste du få tag i nycklarna till den mystiska dörren. Börja t.ex. så här: "Nu var jag tvungen att få tag i nycklarna till dörren. Någon där inne behövde min hjälp..."
- ★ Det är bara den vuxna personen som du är rädd för som har nycklarna till dörren.
- ★ Beskriv hur du får reda på det.
- ★ Varför har den personen nycklarna?
- ★ Hur får du tag i nycklarna? Det ska vara lite svårt.
- ★ Beskriv någon gång i kapitlet hur du känner, t.ex. "Jag blev så glad! Det kändes som om solen sken ända in i magen" eller "Jag frös till av skräck när jag såg henne".
- ★ Sluta kapitlet med att du står vid dörren och sakta vrider upp låset.

Rita en passande bild, t.ex. när du får tag i nyckeln.

Kapitel 4 - En annan värld

I det här kapitlet övar vi på att beskriva en miljö.

- ★ Läs först ditt kapitel om *Brevet*
- ★ I det här kapitlet kommer du in i den magiska världen bakom dörren. Börja t.ex. så här: "På andra sidan dörren öppnade sig en värld jag aldrig hade kunnat föreställa mig. Allt var så annorlunda..."
- ★ Du ska gå ensam in genom dörren. Om du haft en kompis med dig fram till dörren så måste den stanna kvar. Varför? Blev kompisen rädd eller stängdes dörren plötsligt?
- ★ Berätta hur du går runt i den nya världen och beskriv allt du ser. Det kan vara inomhus eller utomhus, i en skola eller bland höga berg. Men tänk på att det måste passa med brevet du fick.
- ★ Försök att använda alla sinnen när du beskriver: hur något luktar, hur något ser ut, vad som hörs, hur något känns och hur något smakar.
- ★ Du ska inte möta några andra i det här kapitlet men du kan se eller höra varelser på avstånd.

Rita en passande bild till kapitlet, t.ex. när du går runt i den nya världen.

Kapitel 5 - En annorlunda vän

I det här kapitlet övar vi på dialog.

- ★ I det här kapitlet möter eller hittar du personen som du fick brevet av. Börja t.ex. så här: "Plötsligt dök det upp en märklig varelse framför mig..."
- ★ Någonstans i texten ska ni prata med varandra. Använd då talstreck och kolon, t.ex. så här:

Varelsen sade:

- Hej! Vem är du?

- Eh, hej! Jag heter Josef, svarade jag lite nervöst.
- ★ Skriv gärna på vilket sätt ni pratar, t.ex. ...sa jag glatt, ...frågade han misstänksamt.
- ★ Personen du möter ska påminna lite om den personen i kapitel 1 som du tycker mycket om. På vilket sätt då?
- ★ Personen får gärna berätta mer om sitt problem.
- ★ Avsluta kapitlet med att allt känns hopplöst, t.ex. "Det kändes som att jag aldrig skulle lyckas hjälpa min nya vän."

Rita en passande bild till kapitlet, t.ex. när du pratar med din nya vän.

Kapitel 6 - Mitt uppdrag

I det här kapitlet övar vi på att göra punktlistor.

- ★ I det här kapitlet kommer du på hur du ska hjälpa din nya vän. Börja t.ex. så här: "Rätt som det var kom jag på hur jag skulle göra..."
- ★ Beskriv din plan.
- ★ För att utföra din plan behöver du några saker från den vanliga världen, alltså där du först kom ifrån. Gör en lista på dessa saker. Tänk på att sakerna verkligen ska användas i nästa kapitel så gör inte listan för lång. I en lista sätter man en punkt innan orden och byter rad efter varje sak. T.ex. så här:
 - En kniv
 - Två varmkorvar
 - Ett långt rep
- ★ Avsluta kapitlet med att du tar avsked av din nya vän och springer tillbaka mot dörren.

Rita en passande bild till kapitlet, t.ex. listan eller när du springer mot dörren.

Kapitel 7 - Tillbaka i skolan

I det här kapitlet övar vi på att förstärka ord med adjektiv och adverb.

- ★ Nu är det dags att hitta de saker som du behöver. Läs igenom din lista i förra kapitlet om du glömt. Börja t.ex. så här: "När jag kom tillbaka till skolan var allt som vanligt..."
- ★ Du ska försöka få tag på sakerna ensam.
- ★ Berätta hur du får tag i de olika sakerna som behövs, t.ex. "Det första jag få tag på var de två varmkorvarna..."
- ★ Gör texten spännande genom att använda adjektiv för att beskriva saker (ex. den *höga* stegen) och adverb för att beskriva hur du gör saker (ex. jag klättrade *snabbt* upp).
- ★ Det ska vara lite svårt att få tag i någon sak.
- ★ Personen du tycker mest om ska hjälpa dig i sista sekund.
- ★ Du ska ha lite dåligt samvete för att du hittat en ny vän i den magiska världen och inte tänkt så mycket på din vän här.
- ★ Avsluta med att du går in i den magiska världen igen med alla saker.

Rita en passande bild till kapitlet, t.ex. när du får tag i någon av sakerna.

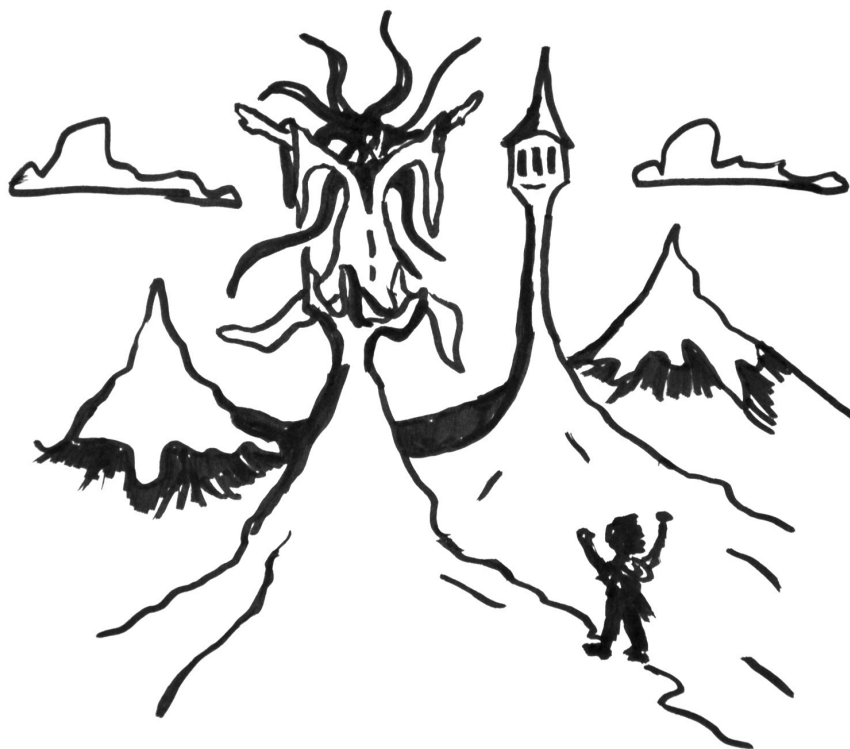

Kapitel 8 - Sanningens ögonblick

I det här kapitlet övar vi på att få handlingen begriplig för läsaren.

- ★ Nu ska du utföra ditt uppdrag. Börja t.ex. så här: ”Jag tog mod till mig och gav mig iväg...”
- ★ Du ska möta den värsta fienden, alltså den som är själva orsaken till att din nya vän behövde hjälp i början.
- ★ Du ska använda alla dina saker på ett finurligt sätt för att besegra fienden och rädda din vän.
- ★ Fienden får inte dö.
- ★ Fienden ska på något sätt vara lik den person som du är rädd för i skolan. Skriv t.ex. så här: ”När jag stirrade fienden i ögonen märkte jag att hon påminde om någon...”
- ★ När allt är klart ska du ta farväl av din nya vän och återvända till skolan.

Rita en passande bild till kapitlet, t.ex. när du besegrar fienden.

Kapitel 9 - Tills någon annan öppnar dörren igen

I det här kapitlet övar vi på att avsluta en berättelse och att knyta ihop lösa trådar.

- ★ Nu är du tillbaka i skolan. Börja t.ex. så här: "Dagen efter satt jag på lektionen och tänkte på allt som hade hänt..."
- ★ På rasten ser du att personen du är rädd för råkar ut för en olycka.
- ★ Du hjälper personen.
- ★ Personen letar efter olyckan efter sina nycklar som verkar ha försvunnit.
- ★ Personen ser att det fattas en speciell nyckel.
- ★ Du ger tillbaka den saknade nyckeln. Hur? Blir personen arg?
- ★ Hur det än går så ska ni komma överens om att det är en hemlighet. Bara ni två och din bästa vän så klart ska veta om det.
- ★ Avsluta med att att du gör något trevligt med din bästa vän.

Rita en passande bild till kapitlet, t.ex. av olyckan eller när ni gör något trevligt.

